

C/ Nou del teatre, 16
17004 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.girona.cat
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

PASSAGES

França, 2023

Direcció: Ira Sachs

Guió: Ira Sachs, Mauricio Zacharias

Intèrprets: Ben Wishaw, Adèle Exarchopoulos, Franz Rogowski, Caroline Chaniolleau

Durada: 91 min

Gènere: drama romàntic

Idioma: anglès i francès

Data d'estrena: 01/09/2023

Un cos que només fa atenció al propi desig

Després de rodar a Sintra *Frankie*, una pel·lícula meravellosa que ha passat pràcticament desapercebuda i en la qual diversos personatges s'hi reuneixen convocats per una actriu (interpretada per una de molt emblemàtica: Isabelle Huppert) i van passejant per la ciutat portuguesa fent solos o formant duets com en una coreografia fins arribar a "ballar" tots junts, el director novaiorquè (o potser seria més precís dir que és de Brooklyn) Ira Sachs continua amb *Passages* fent cinema a Europa, com si la seva ciutat hagués deixat d'inspirar-lo o potser no trobés finançament en el seu país als seus projectes certament personals, encara que sovint mostrin d'una manera discreta, subtil, la seva voluntat d'autoria: potser aquesta mateixa discreció fa que no sigui prou considerat pels productors/inversors nord-americans. El cas és que *Passages* està ambientada a París, la ciutat de la qual diu que va ser la seva escola cinematogràfica en haver-hi vist, fa trenta anys, 200 pel·lícules durant tres mesos. Havent puat en algunes pel·lícules anteriors, com ara les extraordinàries *Love is strange* i *Little man*, de la serenitat amb què Yasujiro Ozu aborda els drames de la vida, en aquesta ocasió reconeix haver tingut present un cineasta francès, Maurice Pialat, en els films del qual les emocions i els conflictes irrompen d'una manera brusca, crua, amb una intensitat que esquinça. De fet, sobretot l'ha tingut present per la força dels cossos a les seves imatges i per la franquesa, sense complexos i sense filtres, amb què va filmar la nuesa d'aquests cossos en la representació de les relacions sexuals.

Passages és, al capdavant, una pel·lícula sobre el desig d'uns cossos; sobre uns cossos que es mouen per la força exultant, però a vegades també egoista i devastadora, del desig sexual, sobretot en el cas del cineasta (Tomas), que, encarnat per l'inquietant actor alemany Franz Rogowski, oscil·la entre l'home amb el qual està casat (Ben Wishaw) i la jove (Agathe/Adèle Exarchopoulos) amb qui experimenta una atracció mútua inesperada que comença una nit en què celebra el final d'un rodatge. Durant la nit, en què Agathe es desfà d'un amant amb una determinació que no recuperarà fins cap el final si exceptuem la manera amb què s'acosta inicialment a Tomas, aquest dona indicis d'un moment de crisi amb Martin: li molesta que no vulgui seguir de festa, però, a més, s'intueix que l'avorreix la quotidianitat de la vida marital. És així que, mentre Sachs es recrea en la vibració sensual dels cossos ballant, Tomas s'exalta en sentir-se atret per una dona. Seguint el desig, tot i que en principi vol compatibilitzar amb alguna mentida les dues relacions, va a viure amb Agathe. Però n'hi ha prou amb que Martin tingui una relació amb un altre home perquè Tomas torni a desitjar-lo. La gelosia de qui sent haver

perdut la possessió d'un cos i vol recuperar-la. Acostant-se a Fassbinder, del qual Rogowski hauria pogut ser un actor de la seva "troupe" si haguessin coincidit en el temps, Ira Sachs explora en les relacions de poder que s'estableixen a través dels cossos. D'aquí, sense jutjar-lo, però tampoc sense ser condescendent amb l'egoisme de qui no sembla pensar en les conseqüències dels seus actes en els altres, segueix Tomas en el seu frenesí sexual i emocional, en els seus moviments d'un a l'altra, d'una casa a l'altra i, pedalant vigorosament en bicicleta, pels carrers de París. Sachs fa una immersió en el desig tan fort com mutant d'un cos i s'arrisca a perdre l'equilibri. De fet, en certa manera s'acobla a l'excés, al desbordament d'un cos que només fa atenció al propi desig i que, perquè s'hi ajustin, tracta els altres com si fossin personatges dels seus films. D'aquí, pot fer la impressió que renuncia a la tonalitat justa i a la contenció que fan que, a les seves esmentades pel·lícules anteriors, l'emoció arribi de sobte amb una força commovedora. I que pugui considerar-se que reprèn el vaivè amb què, a *Keep the Lights On*, segueix dos joves a Nova York que, de fet, es fan grans durant deu anys en què mantenen una relació amorosa inestable marcada per una certa addicció a les drogues i la volubilitat del desig. Tanmateix, d'una manera o altra, sempre encerta el registre, la forma.

D'altra banda, l'homosexualitat no es fa present a *Passages* com una identitat a conquerir personalment i socialment: es viu sense problemes i hi entra en joc la fluïdesa sexual, tot i que en un moment Tomas reconeix que enyora el cos d'un home. Però alguna cosa resta al film del pes de l'homofòbia que Sachs aborda en pel·lícules anteriors: els vells amants de *Love is strange* obligats a viure separats quan, en casarse, un d'ells és expulsat d'una escola religiosa on exercia com a professor i no poden pagar el lloguer del pis. Hi resta en l'actitud dels pares d'Agathe que recelen d'un home que s'ha casat amb un altre home. Tanmateix, Sachs, essent homosexual, no és complaent amb Tomas. Ni amb Martin. Si hi ha un personatge que sembla respectar és Agathe (mestra, com ho és Exarchopoulos a *La vie d'Adèle*) si bé és a costa de desdibuixar-la per mostrar com dos homes combaten havent-hi pel mig una dona, encara que sigui d'una manera diferent de l'habitual. I com volen usar el seu cos per satisfer un desig que no descobrirem. Per això, és d'agradir la generositat moral amb la qual restitueix a Agathe una potència de vida que li fa prendre una decisió radical.

Imma Merino
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona